

Hemşirelik öğrencilerinde sosyal medya kullanımını ile akademik başarı ve akademik öz yeterlik arasındaki ilişki

The relationship between the use of social media and academic achievement and academic self-efficacy in nursing students

Burcu Küçükkaya¹, Başak Özdemir², Hatice Kahyaoğlu Süt³

¹Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Edirne/Türkiye. burcukucukkaya1992@gmail.com, 0000-0002-3421-9794

²Biruni Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Anabilim Dalı, İstanbul/Türkiye, 150508027@st.biruni.edu.tr, 0000-0002-2513-9434

³Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Edirne, Türkiye. haticesut@yahoo.com, 0000-0001-8840-6846

ÖZ

Giriş ve amaç: Günümüzde artan sosyal medya kullanımı ve sosyal ortamlardaki gelişmeleri kaçırma korkusu ile birlikte öğrencilerin akademik başarıları ve öz yeterlikleri de değişmektedir. Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinde sosyal medya kullanımı ile akademik başarı ve akademik öz yeterlik arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlandı. **Gereç ve Yöntem:** Kesitsel tipteki bu araştırma, Ocak-Haziran 2020 tarihleri arasında Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde eğitim gören 1., 2., 3. ve 4. sınıf n=493 öğrenci üzerinde yürütüldü. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından literatür incelenerek oluşturulan "Anket Formu", "Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği (SOSOGKKÖ)" ve "Akademik Öz yeterlik Ölçeği (AÖÖ)" ile toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistik, Ki-Kare test ve Pearson korelasyon analiz yöntemleri kullanıldı. **Bulgular:** Hemşirelik öğrencilerin yaş ortalaması 20,63 ± 4,81, %80,7'sinin cinsiyeti kadın ve %43,2'sinin AGNO'su 3,01-3,50 arasındadır. Öğrencilerin %97,2'sinin cep telefonu olduğu, %42,2'si cep telefonunu sosyal medya için kullandığı, %93,1'inin sosyal medya kullandığı belirlenmiştir. Öğrencilerin AÖÖ puan ortalamaları ile cinsiyet arasında; SOGKKÖ puan ortalamaları ile cinsiyet, sosyal medya kullanım durumu, üye olunan sosyal medya hesap sayısı, gün içerisinde sosyal medyada vakit geçirme süre aralığı, sosyal medyayı kontrol etme sıklığı, ders esnasında sosyal medya hesaplarını kontrol etme durumu arasında ilişki olduğu saptanmıştır. AGNO ile AÖÖ puan ortalaması arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunurken, SOGKKÖ puan ortalaması arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. **Sonuç:** Çalışmada, öğrencilerin akademik başarıları artarken akademik öz yeterliklerinin azaldığı, buna rağmen sosyal ortamda var olan gelişmeleri kaçırma korkusunda değişim olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler:
Hemşirelik, Öğrenci, Sosyal Medya, Akademik Başarı, Akademik Öz Yeterlik.

Key Words:
Nursing, Student, Social media, Academic achievement, Academic self-efficacy

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:
Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Edirne/Türkiye.
burcukucukkaya1992@gmail.com

DOI:
10.52880/sagakaderg.945297

Gönderme Tarihi/Received Date:
30.05.2021

Kabul Tarihi/Accepted Date:
06.11.2021

Yayımlanma Tarihi/Published Online:
01.03.2022

ABSTRACT

Introduction and aim: Today, increasing use of social media and the fear of missing out on developments in social media, students' academic achievements and self-efficacy are also changing. In this study, it is aimed to examine the relationship between the use of social media and academic achievement and academic self-efficacy in nursing students. **Materials and Methods:** This cross-sectional study was conducted on the first, second, third and fourth grade n = 493 students studying in the Nursing Department of Trakya University Faculty of Health Sciences between January and June 2020. The research data were collected by the "Questionnaire Form" which was prepared by the researchers by examining the literature, "Fear of Missing Developments in Social Environments Scale (FoMo)" and "Academic Self-Efficacy Scale (ASES)". Descriptive statistics, chi-square, Pearson's correlation were used in the evaluation of the data. **Results:** The mean age of the students was 20.63 ± 4.81, 80.7% were female, and 43.3% were AGNO between 3.01-3.50. It was determined that 97.2% of the students had a mobile phone, 42.2% used their mobile phone for social media, and 93.1% used social media. It has been determined that between the ASES score averages and gender, there is a relationship between the mean FoMo score averages and gender, social media usage status, the number of social media accounts subscribed to, the interval of time spent on social media during the day, the frequency of checking social media, and the status of checking social media accounts during the lesson. While there was a significant negative correlation between AGNO and ASES mean score, no significant correlation was found between the mean FoMo score. **Conclusions:** As a result of our study, it was found that while the academic achievement of the students increased, their academic self-efficacy decreased, although there was no change in the fear of missing the developments in the social environment.

GİRİŞ

Çevrimiçi teknolojilerin yaygınlaşması, öğrencilerin diğer öğrencilerle bağlantı ile iletişim kurma ve işbirliği yapma yöntemlerini yeniden şekillendirmektedir. Bu etkileşimleri kolaylaştırmak için sosyal medya hızla ön

plana çıkmaktadır. Sosyal medya; sosyal ağ siteleri, video paylaşım siteleri, fotoğraf paylaşım siteleri, yer imi siteleri, tartışma forumları ve wiki'leri içermektedir (1,2). Sosyal medya, öğrencilerin bilimsel bilgilerini artırmaları, güncel bilgileri takip etmeleri, iletişim sağlayabilmeleri, kendi faaliyetlerini, etkinliklerini duyurmaları ve geniş

bir izleyici kitlesiyle etkileşime girmeleri için yeni yollar açarak öğrencilerin hayatlarında etkisi olmaktadır (3).

Küresel olarak 3,8 milyardan fazla aktif sosyal medya kullanıcısı sadece Facebook'un 2,7 milyar kullanıcısı bulunmakta olup, bu sayı dünya nüfusunun neredeyse yarısına tekabül etmekte ve dolayısıyla çeşitli eğitim düzeylerindeki öğrencileri de içermektedir (4-6). Sosyal medya şüphesiz kullanıcılara birçok avantaj sağlarken, araştırmacılar artık Facebook gibi platformların sorunlu kullanımını daha yakından incelemektedir. Bireysel düzeyde yorgunluk (7,8), depresyon (9,10), stres (11) ve akademik düşük performans (12) sosyal medya kullanımıyla ilgili sorunlardan bazılarıdır. İnternet kullanımlarını yoğun kullanımları ve sınırlı dış kontrolleri, geniş boş zamanları ve esnek programları nedeniyle, üniversite öğrencileri problemleri sosyal medya kullanımı geliştirmeye diğerlerinden daha fazla isteklidir (5).

Öğrencilerin akademik başarısı, genellikle harcanan çabaya eşit olup, entelektüel ve çevresel faktörlerle ilgilidir. Okumaya ilgi duyma gibi erken yaşta edinilen alışkanlıklar veya sözlü anlama ve üretim gibi temel yetenekleri geliştirecek kaynakların eksikliği de akademik başarıyı etkilemektedir (13,14). Akademik başarı, çok boyutlu ve belirli bir model içinde sistemleştirilmesi zor olan değişkenler tarafından şekillendirilmektedir (5,15). Yeterliliklerin yanı sıra her çalışma alanına özgü becerilerin geliştirilmesi ihtiyacından doğan yeterliliklerin öğretiminde ve değerlendirilmesinde, öğreticiler öğrencilere öğrenmenin nasıl gerçekleşeceği konusunda destek olmakta ve günümüzün sürekli değişen zamanlarına paralel olarak daha büyük kapasiteler elde etmek için çabalamaktadır (5). Akademik başarı çeşitli etkenlerden etkilenmekte olup günümüzde teknolojinin gelişmesiyle birlikte sosyal medya kullanımı ile bu etki artmaktadır.

Akademik başarı ve iyi notlar almak, eğitimin tüm seviyelerinde ana hedefler arasında yer alırken, hem öğrenciler hem de eğitim sistemleri için olumlu sonuçlar doğurmaktadır. Bu nedenle, öğrencilerin akademik başarısını etkileyen faktörleri belirlemek, araştırmacıların ve eğitim psikologlarının en önemli endişelerinden biridir (16,17). Bu amaçla, öğrencilerin öğreniminde ve performansında motivasyon, öğrenme stratejileri ve akademik duyguların rolünün tanınmasına odaklanmıştır. Odaklanmayla birlikte akademik öz yeterlik, akademik performansı etkileyen önemli faktörlerden biridir (18). Akademik öz yeterlik, öğrencilerin akademik başarıya ulaşma yeteneklerine yönelik inanç ve tutumlarının yanı sıra akademik görevleri yerine getirme yeteneklerine ve materyalleri başarılı bir şekilde öğrenmelerine olan inançlarını ifade etmektedir (19,20).

Öz-yeterlik inançları bağlılığı ve çabayı artırarak bireylerin mükemmel bir performans sergilemesine yol açmaktadır (16). Öz-yeterliği yüksek olan öğrenciler, başarısızlıklarını düşük yeteneklerden çok daha düşük girişimlere bağlarken, öz-yeterlikleri düşük olanlar başarısızlıklarını düşük yeteneklerine bağlamaktadır (21). Bu nedenle, öz yeterlik, görev seçimini ve bunları yaparken azmi etkileyebilir. Başka bir deyişle, öz-yeterliği düşük öğrencilerin görevlerini yapmaktan, kaçınmaktan, ertelemekten ve onlara vermekten korkma olasılıkları daha yüksektir (16). Buna karşılık, yüksek öz-yeterlik düzeyine sahip olanlar, karmaşık sorunlarla karşılaştıklarında soruna bir çözüm bulmak için kendilerine güvenmenin yanı sıra süreç sırasında sabırlı, daha fazla çaba sarf ederek ve sorunun üstesinden gelmek için daha uzun süre bu zorluklarla uğraşmaktadır (19,20). Bu nedenle, öğrencilerin akademik başarılarında öz yeterlik en önemli faktörlerden biri gibi görünmektedir.

Bu bağlamda, günümüzde gelişen teknolojiyle birlikte sosyal medya kullanımı da giderek artmakta ve hayatımızda önemli bir yere gelmektedir. Üniversite öğrencilerinde aktif olarak yer aldığı sosyal medya kullanıcıları ile akademik başarı ve akademik öz yeterlik durumları etkilenmektedir. Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinde sosyal medya kullanımı ile akademik başarı ve akademik öz yeterlik arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Tipi

Bu araştırma kesitsel tipte yapılmıştır.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Araştırma, Ocak-Haziran 2020 tarihleri arasında Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde eğitim gören 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrenciler üzerinde yürütülmüştür.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, belirlenen tarihlerde Hemşirelik Bölümü'nde eğitim alan 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin tümü N=510 öğrenci oluşturmuştur. Örneklem sayısı hesaplanmadan, araştırmaya katılmaya gönüllü n=493 (%96,67) öğrenci araştırmaya dahil edilmiştir. COVID-19 pandemisinden dolayı yüz yüze eğitimden online eğitime geçiş aşamasında verilerin ulaşılan kısmı yüz yüze toplanmış olup, online eğitime geçişle ulaşılamayan ve araştırmaya katılmayı reddeden öğrenci olarak n=17 (%3,33) öğrenci bulunmaktadır.

Veri Toplama Aracı: Araştırmada "Anket Formu", "Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği

(SOGKKÖ)” ve “Akademik Öz yeterlik Ölçeği (AÖÖ)” kullanılmıştır.

Anket Formu: Araştırmacılar tarafından literatür taranarak oluşturulmuş olup, üniversite öğrencilerinin kişisel özelliklerini içeren 9 soru, cep telefon kullanımı ile ilgili 2 soru ve sosyal medya kullanımı ile ilgili düşüncelerini içeren 18 soru olmak üzere toplam 29 sorudan oluşmaktadır (22-26).

Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği (SOGKKÖ): Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği (SOGKKÖ) Przybylski ve arkadaşları tarafından 2013 yılında geliştirilmiştir (23). Ölçeğinin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması 2016 yılında Gökler ve arkadaşları tarafından yapılmıştır (24). Orijinal ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0.81 olarak tespit edilmiştir. On maddeden oluşan beşli likert tipi bir ölçektir. Her madde 1 ile 5 arasında (1= hiç doğru değildir, 5= aşırı şekilde doğrudur) puanlanmaktadır. Katılımcıların aldıkları puanlar 10 ile 50 arasında değişmekte olup ölçekten alınan puanındaki artış gelişmeleri kaçırma korkusunun da arttığını göstermektedir (23,24). Çalışmada, ölçeğin Cronbach Alphası 0,83 olarak bulunmuştur.

Akademik Öz Yeterlik Ölçeği (AÖÖ): 1981 yılında Jerusalem ve Schwarzer tarafından geliştirilen AÖÖ'nün

Türkçeye uyarlaması Yılmaz, Gürçay ve Ekici (2007) tarafından yapılmıştır (27,28). Tek boyutlu bir yapıya sahip olan ölçek, akademik öz yeterlik için anlamlı bir yapı gösteren ve 4'lü Likert tipi (1 = bana tamamen uyuyor, 4 = bana hiç uymuyor) derecelendirilen toplam 7 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 7 ve en yüksek puan 28'dir. Elde edilen puanın yüksekliği, özyeterliğin yüksekliğine işaret etmektedir (28). Jerusalem ve Schwarzer (1981) orijinal AÖÖ'nün Cronbach alfa güvenilirlik katsayısını 0,87, Yılmaz, Gürçay ve Ekici (2007) ise ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısını 0,79 olarak tespit etmişlerdir (27,28). Çalışmada, ölçeğin Cronbach Alphası 0,66 olarak bulunmuştur.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın etik uygunluğu için çalışmanın yürütüleceği üniversitenin bilimsel araştırmalar etik kurulundan BAEK 2019/423 nolu etik onay ve verilerin toplanması için aynı üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölüm Başkanlığı'ndan yazılı izin ve çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilerden sözlü onamları alınmıştır. Bu çalışma 2020/08 nolu Öğrenci Bilimsel Araştırma Projesi kapsamında Üniversite Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından desteklenmiştir.

Tablo 1. Hemşirelik öğrencilerinin kişisel özellikleri (n=493)

Kişisel Özellikler		Ort±SS	
Yaş		20,6±4,8	
		n	%
Cinsiyet	Kadın	398	80,7
	Erkek	95	19,3
Sınıf	1.	115	23,3
	2.	119	24,1
	3.	124	25,2
	4.	135	27,0
Mezun Olunan Lise	Düz Lise	52	10,5
	Anadolu Lisesi	311	63,1
	Meslek Lisesi	58	11,8
	Diğer	72	14,6
Gelir Düzeyi	Gelir giderden az	68	13,8
	Gelir gidere eşit	367	74,4
	Gelir giderden fazla	58	11,8
Anne Eğitim Durumu	İlköğretim ve altı	334	67,7
	Ortaöğretim ve üstü	159	32,3
Baba Eğitim Durumu	İlköğretim ve altı	255	51,7
	Ortaöğretim ve üstü	238	48,3
Şuan Barınılan Yer	Aile yanı	57	11,6
	Yurt	317	64,3
	Ev	108	21,9
	Diğer	11	2,2
Ağırlıklı Genel Not Ortalaması (AGNO)	0,00-2,00	13	3,1
	2,01-2,50	121	28,5
	2,51-3,00	103	24,3
	3,01-3,50	183	43,2
	3,51-4,00	4	0,9

Tablo 2: Hemşirelik öğrencilerinin cep telefonu ve sosyal medya kullanımı ile ilgili özellikleri (n=493)

Değişkenler		n	%
Cep telefonuna sahip olma durumu	Evet	479	97,2
	Hayır	14	2,8
Cep telefonu kullanma amacı*	Haberleşme	159	32,3
	Mesajlaşma	104	21,1
	Oyun oynama	13	2,6
	Sosyal medya	208	42,2
	Diğer	9	1,8
Sosyal medya kullanma durumu	Evet	459	93,1
	Hayır	34	6,9
Sosyal medyayı en çok kullanma amacı*	Arkadaşlarımla iletişim kurmak için kullanıyorum.	141	29,6
	Oyun oynamak, eğlenmek, zaman geçirmek için kullanıyorum.	73	15,3
	Kültürel açıdan bilgilenmek için kullanıyorum.	43	9,0
	Sohbet etmek için kullanıyorum.	62	13,0
	Eğitim amaçlı kullanıyorum.	52	10,9
	Yeni arkadaşlar bulmak amacıyla kullanıyorum.	4	0,8
	Arkadaşlarımla ne yaptığını kontrol etmek için kullanıyorum	18	3,8
	Video, müzik, resim, fotoğraf paylaşımı için kullanıyorum.	25	5,2
	Kendimi ifade etmek için kullanıyorum.	6	1,3
Gün içerisinde sosyal medyada vakit geçirme süre aralığı	Kişi ve sosyal grupları takip etmek amacıyla kullanıyorum.	53	11,1
	1 saatten az	46	9,6
	1-2 saat	25	5,2
	2-3 saat	119	24,9
	3-4 saat	234	49,1
Üye olunan sosyal medya hesap sayısı	5 saatten fazla	53	11,1
	1-2	155	32,5
	3-4	257	53,9
	5-6	47	9,9
	7 ve üzeri	18	3,8
Üye olunan sosyal medya hesap	Facebook	230	48,2
	Instagram	425	89,1
	Twitter	240	50,3
	Whatsaap	433	90,8
	Youtube	303	63,5
Sosyal medyayı kontrol etme sıklığı	Diğer	56	11,7
	Gün aşırı	71	14,9
	Her gün	313	65,8
	Her saat	92	19,3

*Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Veri toplanmasına başlanmadan önce katılımcılara çalışmanın amacı hakkında bilgi verilmiştir. Çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilerin anket formunu doldurmaları yaklaşık 15 dk. sürmüştür.

Verilerin Analizi

Çalışmanın verileri değerlendirilirken, tanımlayıcı istatistikler (ortalama \pm standart sapma ile kategorik sonuçları ise sayı (n) ve yüzde (%)) kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım durumlarına Kolmogorov-Smirnov Testi ile bakılmıştır. Ölçek puan ortalaması ile diğer değişkenler arasındaki farklılıkların incelenmesinde

Mann Whitney-U testi ve Kruskal Wallis testlerinden, kategorik değişkenlerin karşılaştırılmasında ki-karesi testi ve ölçekler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde de Pearson Korelasyon analizi kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen bulgular değerlendirilirken, istatistiksel analizler için SPSS 23,0 paket programı kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık sınır değeri $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Öğrencilerin yaş ortalaması $20,6 \pm 4,8$, %80,7'si kadın, %27,0'ı 4. Sınıf, %63,1'i Anadolu Lisesi mezunu, %74,4'ünün gelirinin gidere eşit olduğu, %67,7'sinin anne eğitim durumu ilköğretim ve altı olduğu,

%51,7'sinin %56,3'ünün baba eğitim durumu ilköğretim ve altı olduğu, %64,3'ünün şuan yurtdışı barındığı ve %43,2'sinin Ağırlıklı Genel Not Ortalaması (AGNO)'su 3,01-3,50 arasında olduğu bulunmuştur. Çalışmaya katılan hemşirelik öğrencilerinin kişisel özellikleri Tablo 1'de gösterilmiştir.

Hemşirelik öğrencilerinin cep telefonu ve sosyal medya kullanımı ile ilgili özellikleri Tablo 2'de gösterilmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin %97,2'sinin cep telefonu olduğu, cep telefonu olanların %42,2'sinin cep telefonunu sosyal medya için kullandığı, %93,1'inin sosyal medya kullandığı, sosyal medya kullananların %29,6'sının arkadaşlarıyla iletişim kurmak için sosyal medyayı kullandığı, %49,1'inin gün içerisinde sosyal medyada 3-4 saat geçirdiği, %53,9'unun 3-4 tane sosyal medya hesabı olduğu, %90,8'inin Whatsapp ile %89,1'inin Instagram sosyal medyasına üye olduğu, %65,8'inin her gün sosyal medyayı kontrol ettiği bulunmuştur.

Hemşirelik öğrencilerinin sosyal medya kullanımına yönelik düşünceleri Tablo 3'te gösterilmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin %53,6'sının ders esnasında sosyal

medya hesaplarını kontrol etmediği, %60,3'ünün sosyal medyada daha fazla vakit geçirmek için okul ile ilgili çalışmalarını ihmal ettiğini düşünmediği, %59,4'ünün sosyal medyada geçirilen vakit nedeniyle akademik başarısının olumsuz etkilendiğini düşünmediği, %70,1'inin sosyal medyayı kullanırken zamanın nasıl geçtiğini anlayamadığı, %61,3'ünün sosyal medyada neler olup bittiği düşüncesinin sürekli akla gelmediği, %64,9'unun sosyal medyada neler olup bittiği düşüncesinin sürekli akla gelmediği, %78,6'sının sosyal medya kullanımı kişisel yaşamda sorunlara yol açmadığı, %73,3'ünün aile üyelerini sosyal medyada geçirilen vakit nedeni ile ihmal ettiğini düşünmediği, %76,7'sinin çevrenizdeki kişiler tarafından sosyal medyada geçirilen vakit nedeni ile eleştirilmediği, %62,6'sının sosyal medyayı uzun süre kullanmaktan bir türlü vazgeçemediğini düşünmediği, %83,0'sının sosyal medyada vakit geçirmeyi, arkadaşlarla vakit geçirmeye tercih etmediği ve %84,9'unun arkadaşlarını sosyal medyada geçirilen vakit nedeni ile ihmal ettiğini düşünmediği bulunmuştur.

Tablo 3. Hemşirelik öğrencilerinin sosyal medya kullanımına yönelik düşünceleri (n=493)

		n	%
Ders esnasında sosyal medya hesaplarını kontrol etme durumu	Evet	222	46,4
	Hayır	256	53,6
Sosyal medyada daha fazla vakit geçirmek için okul ile ilgili çalışmalarını ihmal ettiğini düşünme durumu	Evet	190	39,7
	Hayır	288	60,3
Sosyal medyada geçirilen vakit nedeniyle akademik başarısının olumsuz etkilendiğini düşünme durumu	Evet	194	40,6
	Hayır	284	59,4
Sosyal medyayı kullanırken zamanın nasıl geçtiğini anlayamama durumu	Evet	335	70,1
	Hayır	143	29,9
Sosyal medyada neler olup bittiği düşüncesinin sürekli akla gelme durumu	Evet	185	38,7
	Hayır	293	61,3
Sosyal medya kullanımı yüzünden fiziksel sorunlar (sırt, baş, göz ağrıları vb.) yaşama durumu	Evet	168	35,1
	Hayır	310	64,9
Sosyal medya kullanımı kişisel yaşamda sorunlara yol açma durumu	Evet	102	21,4
	Hayır	375	78,6
Aile üyelerini sosyal medyada geçirilen vakit nedeni ile ihmal ettiğini düşünme durumu	Evet	127	26,7
	Hayır	349	73,3
Çevrenizdeki kişiler tarafından sosyal medyada geçirilen vakit nedeni ile eleştirilme durumu	Evet	111	23,3
	Hayır	365	76,7
Sosyal medyayı uzun süre kullanmaktan bir türlü vazgeçemediğini düşünme durumu	Evet	178	37,4
	Hayır	298	62,6
Sosyal medyada vakit geçirmeyi, arkadaşlarla vakit geçirmeye tercih etme durumu	Evet	81	17,0
	Hayır	395	83,0
Arkadaşlarını sosyal medyada geçirilen vakit nedeni ile ihmal ettiğini düşünme durumu	Evet	72	15,1
	Hayır	405	84,9

Tablo 4. Hemşirelik öğrencilerinin AAÖ ve SOGKKÖ puan ortalamaları ve AGNO'ları arasındaki ilişki

		AGNO	AAÖ	SOGKKÖ
AGNO	P r	-	0,002 -0,152*	0,436 0,038*
AAÖ	P r	0,005 KW=14,798	-	0,338 0,043*
SOGKKÖ	P r	0,718 KW=2,099	0,338 0,043*	-
Ort±SS		-	24,27±7,18	16,00±3,25

* Pearson korelasyon; KW: Kruskall Wallis

Hemşirelik öğrencilerinin AAÖ ve SOGKKÖ puan ortalamaları ve AGNO'ları arasındaki ilişki Tablo 4'te gösterilmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin AAÖ puan ortalaması 24,27±7,18 ve SOGKKÖ puan ortalaması 16,00±3,25 olduğu bulunmuştur. AGNO ile AAÖ puan ortalaması arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunurken, SOGKKÖ puan ortalaması arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır.

Hemşirelik öğrencilerinin AAÖ ve SOGKKÖ puan ortalamalarını etkileyen faktörler Tablo 5'te gösterilmiştir. AAÖ puan ortalamalarını cinsiyet, sosyal medyada daha fazla vakit geçirmek için okul ile ilgili çalışmaları ihmal ettiğini düşünme durumu, sosyal medyada geçirilen vakit nedeniyle akademik başarının olumsuz etkilendiğini düşünme durumu, sosyal medya kullanımı yüzünden fiziksel sorunlar (sırt, baş, göz ağrıları vb.) yaşama durumundan etkilendiği bulunmuştur. SOGKKÖ puan ortalamaları cinsiyet, sosyal medya kullanım durumu, üye olunan sosyal medya hesap sayısı, gün içerisinde sosyal medyada vakit geçirme süre aralığı, sosyal medyayı kontrol etme sıklığı, ders esnasında sosyal medya hesaplarını kontrol etme durumu, sosyal medyada daha fazla vakit geçirmek için okul ile ilgili çalışmaları ihmal ettiğini düşünme durumu, sosyal medyada geçirilen vakit nedeniyle akademik başarının olumsuz etkilendiğini düşünme durumu, sosyal medyayı kullanırken zamanın nasıl geçtiğini anlayamama durumu, sosyal medyada neler olup bittiği düşüncesinin sürekli akla gelme durumu, sosyal medya kullanımı yüzünden fiziksel sorunlar (sırt, baş, göz ağrıları vb.) yaşama durumu, sosyal medya kullanımı kişisel yaşamda sorunlara yol açma durumu, sosyal medyayı uzun süre kullanmaktan bir türlü vazgeçemediğini düşünme durumu, sosyal medyada vakit geçirmeyi, arkadaşlarla vakit geçirmeye tercih etme durumundan etkilenmektedir.

Hemşirelik öğrencilerinin AGNO ile etkileyen faktörler Tablo 6'da gösterilmiştir. AGNO ile cinsiyet (p=0,001), sınıf (p<0,001), mezun olduğu lise (p=0,002) ve sosyal

medya kullanımı (p=0,024) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır.

TARTIŞMA

Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinde sosyal medya kullanımı ile akademik başarı ve akademik öz yeterlik arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yürütülmüştür.

Çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin çoğunun cep telefonu olduğu, cep telefonu olanların cep telefonunu sosyal medya için kullandığı, sosyal medya kullandığı, sosyal medya kullananların arkadaşlarıyla iletişim kurmak için sosyal medyayı kullandığı, gün içerisinde sosyal medyada 3-4 saat geçirdiği, 3-4 tane sosyal medya hesabı olduğu, WhatsApp ile Instagram sosyal medyasına üye olduğu, her gün sosyal medyayı kontrol ettiği bulunmuştur (Tablo 2). Yang ve ark.'nın yaptıkları çalışmada, öğrencilerin çoğunun cep telefonu kullandığı, web sitelerde gezinmek için cep telefonunu kullandığı, cep telefonunu her gün 4 saat ve üzeri kullandığı, sosyal medyaya sahip olduğu ve sosyal medyayı her gün 3-4 saat arasında kullandığı saptanmıştır (29). Tunç-Aksan ve Akbay yaptıkları çalışmada, öğrencilerin %100,0'ünün cep telefonu olduğu, %44,3'ünün cep telefonu sosyal medya için kullandığı, %32,1'i cep telefonu 2 saat kullandığı belirlenmiştir (30). Boumosleh ve Jaalouk yaptıkları çalışmada, üniversite öğrencilerinin %49'unun cep telefonu kullandığı, cep telefonunu kullananların %83'ü mesajlaşmak için kullandığı ve çoğunun her gün 5 saat ve üzeri kullandığı tespit edilmiştir (31). Çalışma bulgularımız ulusal ve uluslararası literatür bulgularına benzer olup, var olan literatür bulgularını destekleyecektir.

Hemşirelik öğrencilerinin çoğunun ders esnasında sosyal medya hesaplarını kontrol etmediği, sosyal medyada daha fazla vakit geçirmek için okul ile ilgili çalışmaları ihmal ettiğini düşünmediği ve sosyal medyada geçirilen vakit nedeniyle akademik başarının olumsuz etkilendiğini düşünmediği bulunmuştur.

Tablo 5. Hemşirelik öğrencilerinin AAÖ ve SOGKKÖ puan ortalamalarını etkileyen faktörler (n=493)

Değişkenler		AAÖ Ort±SS	SOGKKÖ Ort±SS
Cinsiyet	Kadın	16,17±3,14	24,30±7,11
	Erkek	13,25±3,56	24,08±7,45
	p / Test	0,007 / U=-2,679	0,748 / U=-,321
Sosyal medya kullanma durumu	Evet	15,95±3,24	24,51±7,10
	Hayır	16,00±3,38	20,50±6,84
	p / Test	0,953 / U=-,059	0,004 / U=-2,890
Üye olunan sosyal medya hesap sayısı	1-2	15,89±3,39	22,18±6,80
	3-4	15,89±3,18	25,26±6,96
	5-6	16,70±3,05	27,06±7,19
	7 ve üzeri	16,50±3,60	24,83±7,07
	p / Test	0,381 / KW=3,070	≤0,001 / KW=29,114
Gün içerisinde sosyal medyada vakit geçirme süre aralığı	1 saatten az	15,63±3,91	21,48±6,42
	1-2 saat	15,32±3,46	22,72±7,42
	2-3 saat	16,40±2,81	24,33±6,39
	3-4 saat	15,94±3,20	24,71±7,34
	5 saatten fazla	15,96±3,68	26,65±7,31
	p / Test	0,455 / KW=1,577	0,002 / KW=7,279
Sosyal medyayı kontrol etme sıklığı	Gün aşırı	15,94±3,34	22,44±6,63
	Her gün	16,03±3,21	24,55±7,16
	Her saat	15,90±3,39	25,42±7,11
	p / Test	0,992 / KW=-,010	0,023 / KW=-2,273
Ders esnasında sosyal medya hesaplarını kontrol etme durumu	Evet	15,89±3,20	23,31±6,64
	Hayır	16,12±3,31	25,61±7,49
	p / Test	0,511 / U=-,657	0,001 / U=-3,393
Sosyal medyada daha fazla vakit geçirmek için okul ile ilgili çalışmaları ihmal ettiğini düşünme durumu	Evet	15,78±3,16	23,02±6,74
	Hayır	16,33±3,36	26,46±7,23
	p / Test	0,030 / U=-2,164	0,000 / U=-5,235
Sosyal medyada geçirilen vakit nedeniyle akademik başarının olumsuz etkilendiğini düşünme durumu	Evet	15,81±2,94	22,91±6,28
	Hayır	16,28±3,64	26,54±7,76
	p / Test	0,017 / U=-2,389	0,000 / U=-5,198
Sosyal medyayı kullanırken zamanın nasıl geçtiğini anlayamama durumu	Evet	15,63±3,56	21,65±6,50
	Hayır	16,16±3,10	25,54±7,08
	p / Test	0,186 / U=-1,324	0,000 / U=-5,312
Sosyal medyada neler olup bittiği düşüncesinin sürekli akla gelme durumu	Evet	15,89±3,18	22,84±6,28
	Hayır	16,18±3,36	26,84±7,71
	p / Test	0,388 / U=-,863	0,000 / U=-5,684
Sosyal medya kullanımı yüzünden fiziksel sorunlar (sırt, baş, göz ağrıları vb.) yaşama durumu	Evet	15,81±3,13	23,20±6,67
	Hayır	16,36±3,44	26,60±7,45
	p / Test	0,025 / U=-2,246	0,000 / U=-4,796
Sosyal medya kullanımı kişisel yaşamda sorunlara yol açma durumu	Evet	15,97±3,16	23,76±6,69
	Hayır	16,10±3,60	26,66±8,20
	p / Test	0,487 / U=-,696	0,000 / U=-3,544
Aile üyelerini sosyal medyada geçirilen vakit nedeni ile ihmal ettiğini düşünme durumu	Evet	15,95±3,11	23,43±6,62
	Hayır	16,13±3,62	27,01±7,83
	p / Test	0,302 / U=-1,301	0,000 / U=-4,742
Çevrenizdeki kişiler tarafından sosyal medyada geçirilen vakit nedeni ile eleştiri alma durumu	Evet	15,88±3,28	23,11±6,59
	Hayır	16,20±3,20	26,51±7,52
	p / Test	0,564 / U=-,576	0,000 / U=-4,275
Sosyal medyayı uzun süre kullanmaktan bir türlü vazgeçemediğini düşünme durumu	Evet	15,94±3,11	23,93±6,90
	Hayır	16,28±3,85	26,58±7,84
	p / Test	0,202 / U=-1,276	0,000 / U=-4,742
Sosyal medyada vakit geçirmeyi, arkadaşlarla vakit geçirmeye tercih etme durumu	Evet	15,95±3,16	23,99±6,91
	Hayır	16,36±3,74	26,42±8,14
	p / Test	0,342 / U=-,950	0,001 / U=-3,195

* U: Mann Whitney-U testi, KW: Kruskal Wallis

Tablo 6. Hemşirelik öğrencilerinin AGNO ve etkileyen faktörler

Değişkenler	AGNO					P Test	
	0.00-2.00 n (%)	2.01-2.50 n (%)	2.51-3.00 n (%)	3.01-3.50 n (%)	3.51-4.00 n (%)		
Cinsiyet	Kadın	9 (69,2)	84 (69,4)	82 (79,6)	161 (88,0)	4 (100,0)	0,001
	Erkek	4 (30,8)	37 (30,6)	21 (20,4)	22 (12,0)	0 (0,0)	$\chi^2=17,812$
Sınıf	1.	1 (7,7)	12 (9,9)	2 (1,9)	32 (17,5)	1 (25,0)	<0,001 $\chi^2=45,084$
	2.	2 (15,4)	30 (24,8)	43 (41,7)	43 (23,5)	1 (25,0)	
	3.	9 (69,2)	43 (35,5)	32 (31,1)	39 (21,3)	0 (0,0)	
	4.	1(7,7)	36 (29,8)	26 (25,2)	69 (37,7)	2 (50,0)	
Mezun olduğu lise	Düz	5 (38,5)	20 (16,5)	10 (9,7)	11 (6,0)	0 (0,0)	0,002 $\chi^2=30,934$
	Anadolu	3 (23,1)	72 (59,5)	67 (65,0)	126 (68,9)	1 (25,0)	
	Meslek	3 (23,1)	14 (11,6)	15 (14,6)	18 (9,8)	1 (25,0)	
Sosyal medya kullanma	Diğer	2 (15,4)	15 (12,4)	11 (10,7)	28 (15,3)	2 (50,0)	0,024 $\chi^2=11,239$
	Evet	10 (76,9)	109 (90,8)	93 (90,3)	177 (96,7)	4 (100,0)	
	Hayır	3 (23,1)	11 (9,2)	10 (9,7)	6 (3,3)	0 (0,0)	

*Ki-kare

Ayrıca sosyal medyayı kullanırken zamanın nasıl geçtiğini anlayamadığı, sosyal medyada neler olup bittiği düşüncesinin sürekli akla gelmediği, sosyal medyada neler olup bittiği düşüncesinin sürekli akla gelmediği ve sosyal medya kullanımı kişisel yaşamda sorunlara yol açmadığı saptanmıştır. Bu ifadeler ek olarak aile üyelerini sosyal medyada geçirilen vakit nedeni ile ihmal ettiğini düşünmediği, çevrenizdeki kişiler tarafından sosyal medyada geçirilen vakit nedeni ile eleştiri almadığı, sosyal medyayı uzun süre kullanmaktan bir türlü vazgeçemediğini düşünmediği, sosyal medyada vakit geçirmeyi, arkadaşlarla vakit geçirmeye tercih etmediği ve arkadaşlarını sosyal medyada geçirilen vakit nedeni ile ihmal ettiğini düşünmediği tespit edilmiştir (Tablo 3). Albayrak'ın yaptığı çalışmada, öğrencilerin dijital detoks öncesi sosyal medyayı kullanırken zamanın nasıl geçtiğini anlamadığı, sosyal medyada neler olup bittiği düşüncesinin sürekli akla geldiği, sosyal medya kullanımının kişisel yaşamda sorunlara yol açtığı, aile üyelerini ve arkadaşlarını sosyal medyada geçirilen vakit nedeni ile ihmal ettiğini düşündüğü saptanmıştır (32). Çınar ve Mutlu'nun yapıları çalışmada, öğrencilerin çoğunun ders esnasında sosyal medya hesaplarını kontrol ettiği belirlenmiştir (33). Ayaydın ve Yıldız Ayaydın'ın (2018) yaptıkları çalışmada, çalışmaya katılan öğrencilerin çoğu sosyal medya yüzünden sorumluluklarını aksattığını, sosyal medyada özgür olduğunu, sosyal medyanın kendilerinin ve ailelerinin misafirperverliğini olumsuz etkilediğini, sosyal medya öğrencilerin ailelerine olan bağlılığı olumsuz etkilediğini, aileye karşılık saygısızlık yapabildiğini ve çalışkanlıklarını olumsuz etkilediğini düşündüğü belirtilmiştir (34). Literatür bulguları ile çalışma bulguları farklılık gösterdiği belirlenirken, bu farklılık çalışmanın yürütüldüğü örneklemin kişisel özelliklerinden kaynaklanıyor.

Hemşirelik öğrencilerinin AAÖ puan ortalaması yüksek düzeydeyken, SOGKKÖ puan ortalaması düşük düzeyde belirlenmiştir. Ayrıca, AGNO ile AAÖ puan ortalaması arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunurken, SOGKKÖ puan ortalaması arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Ayrıca AAÖ ile SOGKKÖ puan ortalaması arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır (Tablo 4). Basith ve ark.'nın akademik başarının yordayıcısı olarak akademik öz-yeterliliği inceledikleri çalışmada, AAÖ puan ortalaması yüksek düzeyde bulunmuştur (35). Honicke ve ark.'nın ve Cobo-Rendon ve ark.'nın yaptıkları çalışmalarda, AAÖ puan ortalamasını yüksek düzeyde belirlerken; Hayat ve ark.'nın, Jung ve ark.'nın, Affuso ve ark.'nın yaptıkları çalışmalarda, AAÖ puan ortalaması düşük düzeyde saptanmıştır (16, 36-39). Bozkurt ve ark.'nın liderlik, okul kültürü, kolektif yeterlilik, akademik öz-yeterlik ve sosyoekonomik durumun öğrenci başarısını etkileme düzeylerini inceledikleri çalışmada, akademik öz-yeterlikle akademik performans arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (40). Çelik'in yaptığı çalışmada, akademik öz-yeterlikle akademik performans arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir (41). Dağyar ve Şahin'in yaptığı çalışmada, akademik öz-yeterlikle akademik performans arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur (42). Hayat ve ark.'nın tıp öğrencilerinde akademik öz-yeterlik, öğrenmeyle ilgili duygular ve üstbilişsel öğrenme stratejileri ile akademik performans arasındaki ilişkileri inceledikleri çalışmada, akademik öz-yeterlikle akademik performans arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (16). Cobo-Rendon ve ark., Honicke ve ark., Tomás ve ark. ile Basith ve ark.'nın yaptıkları çalışmalarda, akademik öz-yeterlikle akademik performans arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir (20,35-37). Affuso ve ark.'nın yaptıkları çalışmada,

akademik öz-yeterlikle akademik performans arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (38). Al-Furaih ve Al-Awidi'nin derslerde dikkat dağınıklığı ve öğrenmeden ayrılmayla ilişkili olarak lisans öğrencileri arasında sosyal ortamlarda gözden kaçırma korkusunu inceledikleri çalışmada, SOGKKÖ puan ortalaması düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir (43). Ozer'in yaptığı çalışmada, SOGKKÖ puan ortalaması düşük düzeyde olduğu bulunmuş olup, SOGKKÖ puan ortalaması ile akademik başarı arasında anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir (44). Whelan ark.'nın yaptıkları çalışmada, SOGKKÖ puan ortalaması ile akademik başarı arasında anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır (5). Erdoğan ve Şanlı'nın sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinde genel öz-yeterliliğin gelişmeleri kaçırma korkusu üzerine etkisini inceledikleri çalışmada, öz yeterlilik ile sosyal ortamlarda gelişmeleri kaçırma korkusu arasında negatif ilişki belirlenmiş olup, öz-yeterlilik seviyesi yüksek olan öğrencilerin daha düşük düzeyde korku yaşayacağı belirtilmiştir (45). Ulusal ve uluslararası literatür bulguları ile çalışma bulguları birbirine uyum sağlarken, bazı literatür bulgularıyla paralellik sağlamadığı, bu farkın çalışma yapılan örneklem özelliğinden ve çalışmanın yapıldığı bölgeden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Hemşirelik öğrencilerinin AÖÖ puan ortalamaları ile cinsiyet arasında; SOGKKÖ puan ortalamaları cinsiyet, sosyal medya kullanım durumu, üye olunan sosyal medya hesap sayısı, gün içerisinde sosyal medyada vakit geçirme süre aralığı, sosyal medyayı kontrol etme sıklığı, ders esnasında sosyal medya hesaplarını kontrol etme durumu arasında ilişki olduğu saptanmıştır (Tablo 5). Onu ve ark.'nın yaptıkları çalışmada, AAÖ ile yaş ve cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki belirlenmiştir (46). Abood ve ark.'nın yaptıkları çalışmada, AAÖ ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur (18). Akbay ve ark.'nın yaptıkları çalışmada, 1. sınıfta olmanın, akıllı telefonu günlük kontrol etme sıklığının >50 üzeri olmasının, yanında akıllı telefon şarj cihazı taşımının ve daha fazla sosyal medya hesap sayısına sahip olmanın yüksek SOGKK düzeyi ilişkili olduğu belirlenmiştir (47). Kartol ve Peker'in yaptıkları çalışmada SOGKK ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmişlerdir (48). Eşer ve Alkaya'nın hemşirelik öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık durumları ve sosyal ortamlardaki gelişmeleri kaçırma korkuları arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmada, SOGKK ile yaş, cinsiyet, sınıf, günlük sosyal medya kullanma süresi, cep telefonu kontrol etme sıklığı arasında ilişki bulunmuştur (49). Çınar ve Mutlu'nun yaptıkları çalışmada, SOGKK ile dersleri sıkıcı bulan, saat başı, özellikle ders esnasında sosyal medyayı kontrol eden ve 1. sınıfta olma durumu arasında anlamlı ilişki saptanmıştır

(50). Hoşgör ve ark.'nın yaptıkları çalışmada, SOGKK ile yanlarında sürekli şarj cihazı taşıyan, uyanır uyanmaz akıllı telefonlarını kontrol eden, yatağa akıllı telefonla giren, her gün aktif olarak sosyal medyaya bağlanana, akıllı telefonlarını günlük en az 50 kez kontrol eden, en az 7 yıldır bir sosyal medya hesabına sahip olan, en az 4 farklı sosyal medya hesabında üyeliği bulunan ve günde en az 7 saatini sosyal medyada geçiren öğrencilerle ilişkili olduğu belirlenmiştir (51). Literatür bulguları ile çalışma bulguları birbirini desteklerken, literatürde bulunmayan fakat çalışma bulgularında olan veriler literatürü destekleyecek olup, çalışmanın farklılığını ortaya koymaktadır.

Hemşirelik bölümünde okuyan kadın, 4. sınıf olan, Anadolu lisesi mezunu olan ve sosyal medya kullanmayan öğrencilerin AGNO'ları daha yüksek bulunmuştur (Tablo 6). Çetinkaya ve ark.'nın yaptıkları çalışmada, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre son üç ders kurul ortalamalarının daha yüksek olduğu, fakat mezun olunan lise ile ilişkisi olmadığı tespit edilmiştir (52). Ayyıldız ve ark.'nın ise cinsiyet ile akademik başarı arasında anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır (53). Wray ve ark.'nın yaptıkları çalışmada ise, hemşirelik öğrencilerinin yaşı ve programda ilerleyişi ile akademik başarı arasında anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır (54). Alshammari ve ark.'nın yaptıkları çalışmada ise, hemşirelik öğrencilerinin cinsiyeti ile akademik başarı arasında anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir (55). Literatür bulguları ile çalışma bulguları birbirine paralellik gösterirken, bu ilişkiyi destekleyecek kanıtı dayalı çalışmaların eksikliği olduğu belirlenmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmada, kadın öğrencilerin akademik başarılarının ve akademik öz yeterliğinin daha yüksek olduğu, sosyal medyayı daha fazla kullandığı ve öğrencilerin akademik başarıları artarken akademik öz yeterliliklerinin azaldığı, buna rağmen sosyal ortamda var olan gelişmeleri kaçırma korkusunda değişim olmadığı belirlenmiştir.

Bu sonuçlar doğrultusunda; hemşirelik bölümü öğrencilerin sosyal medyanın kullanım amaçları, zamanın ve sosyal medyanın doğru kullanım yöntemlerine yönelik seminerlerin verilmesi, akademik öz yeterliği geliştirmek amacıyla öğrencilere hem teorik derslerde hem de klinik alanlardaki uygulamalarda daha aktif ve etkin olacakları şekilde yer verilmesi ve cesaretlendirilmesi, ulusal bağlamda akademik başarı, akademik öz yeterlik ve sosyal ortamlarda gelişmeleri kaçırma korkusunu ve etkileyen faktörleri inceleyen ve kanıt temelli ulusal ve/veya uluslararası çalışmaların yapılarak literatürün bu konuda desteklenmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Chugh R, Ruhi U. (2019). Social media for tertiary education. In A. Tatnall (Ed.), Encyclopedia of education and information technologies. Springer Nature: Cham, Switzerland.
2. Chugh R, Grose R, Macht, S. A. (2021). Social media usage by higher education academics: A scoping review of the literature. *Education and Information Technologies*, 26(1); 983-999.
3. Carrigan M. (2019). *Social media for academics*: Sage Publications Limited.
4. Chaffey D. (2020). *Global social media research summary, 2020*. Retrieved from <https://www.smartinsights.com/social-media-marketing/social-media-strategy/new-global-social-media-research/>.
5. Whelan E, Islam AN, Brooks S. (2020). Applying the SOBC paradigm to explain how social media overload affects academic performance. *Computers & Education*, 143; 103692.
6. Statista. (2019). Cumulative number of monthly Facebook product users as of 1st quarter 2019. Retrieved <https://www.statista.com/statistics/947869/facebook-productmau/>, Accessed date: 27 May 2019.
7. Bright LF, Kleiser SB, Grau SL. (2015). Too much facebook? An exploratory examination of social media fatigue. *Computers in Human Behavior*, 44; 148-155.
8. Lee AR, Son SM, Kim KK. (2016). Information and communication technology overload and social networking service fatigue: A stress perspective. *Computers in Human Behavior*, 55; 51-61.
9. Brooks S. (2015). Does personal social media usage affect efficiency and well-being? *Computers in Human Behavior*, 46; 26-37.
10. Elhai JD, Levine JC, Dvorak RD, Hall BJ. (2016). Fear of missing out, need for touch, anxiety and depression are related to problematic smartphone use. *Computers in Human Behavior*, 63; 509-516.
11. Maier C, Laumer S, Weinert C, Weitzel T. (2015). The effects of technostress and switching stress on discontinued use of social networking services: A study of facebook use. *Information Systems Journal*, 25(3); 275-308.
12. Smith AP, Izadyar S. (2020). Effects of the internet, other media and study time on wellbeing and academic attainment of university students. *International Journal of Education Humanities and Social Science*, 3(2); 1-13.
13. Van Mulligen L. (2020). The Relationship Between Social Media Use and Student Success, with an Additional Focus on a Post-Secondary Professional Program. *BU Journal of Graduate Studies in Education*, 37.
14. Alyahyan E, Düşteğör D. (2020). Predicting academic success in higher education: literature review and best practices. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 17(1); 3.
15. Thomas TA, Maree D. (2021). Student factors affecting academic success among undergraduate students at two South African higher education institutions. *South African Journal of Psychology*, 0081246320986287.
16. Hayat AA, Shateri K, Amini M, Shokrpour N. (2020). Relationships between academic self-efficacy, learning-related emotions, and metacognitive learning strategies with academic performance in medical students: a structural equation model. *BMC medical education*, 20(1); 1-11. <https://doi.org/10.1186/s12909-020-01995-9>
17. Sagheb MM, Amini M, Saber M, Moghadami M, Nabiei P, Khalili R, et al. (2018). Teaching Evidence-Based Medicine (EBM) to Undergraduate Medical Students through Flipped Classroom Approach. *Shiraz E-Med J*, 19(2); 1-6.
18. Aboud MH, Alharbi BH, Mhaidat F, Gazo AM. (2020). The Relationship between Personality Traits, Academic Self-Efficacy and Academic Adaptation among University Students in Jordan. *International Journal of Higher Education*, 9(3); 120-128.
19. Li L, Gao H, Xu Y. (2020). The mediating and buffering effect of academic self-efficacy on the relationship between smartphone addiction and academic procrastination. *Computers & Education*, 159; 104001
20. Tomás JM, Gutiérrez M, Georgieva S, Hernández M. (2020). The effects of self-efficacy, hope, and engagement on the academic achievement of secondary education in the Dominican Republic. *Psychology in the Schools*, 57(2); 191-203.
21. Kurbanoglu NI, Akim A. (2010). The relationships between university students' chemistry laboratory anxiety, attitudes, and self-efficacy beliefs. *Aust J Teach Educ*, 35(8); 4.
22. Karaboğa MT. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Bir Sosyalleşme Alanı Olarak Sosyal Medya Hakkındaki Görüşleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(3); 912-936.
23. Przybylski A, Murayama K, DeHaan C, Gladwell V. (2013). Motivational, emotional and behavioral correlates of fear of missing out. *Comput Human Behav*, 29; 1841-1848.
24. Gökler ME, Aydın R, Ünal E, Metintaş S. (2016). Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeğinin Türkçe sürümünün geçerlilik ve güvenilirliğinin değerlendirilmesi. *Anadolu Psikiyatri Derg*, 17(Ek.1); 53-59.
25. Taşcı B, Ekis S. (2018). *Serbest Zaman Aktivitesi Olarak Sosyal Medya Bağımlılığı*. 2. Uluslararası İletişimde Yeni Yönelimler Konferansı Eğlence ve Ürün Yerleştirme. ISBN 978-605-68171-0-6.
26. Waqas A, et al. (2016). The Impact Of Social Networking Sites' Usage On The Academic Performance Of University Students Of Lahore, Pakistan. *Int. J. Soc. Sc. Manage*, 3(4); 267-276.
27. Jerusalem M, Schwarzer R. (1981). Fragebogen zur Erfassung von "Selbstwirksamkeit. Skalen zur Befindlichkeit und Persoenlichkeit In R. Schwarzer (Hrsg.). (Forschungsbericht No. 5). Berlin: Freie Universitaet, Institut fuer Psychologie.
28. Yılmaz M, Deniz Gürçay D, Gülay Ekici G. (2007). Akademik Özyeterlik Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33; 253-259.
29. Yang H, Wang JJ, Tng GY, Yang S. (2020). Effects of Social Media and Smartphone Use on Body Esteem in Female Adolescents: Testing a Cognitive and Affective Model. *Children*, 7(9); 148.
30. Tunc-Aksan A, Akbay SE. (2019). Smartphone addiction, fear of missing out and perceived competence as predictors of social media addiction of adolescents. *European Journal of Educational Research*, 8(2); 559-566. doi: 10.12973/eujer.8.2.559
31. Boumosleh J, Jaalouk D. (2018). Smartphone addiction among university students and its relationship with academic performance. *Global Journal of Health Science*, 10(1); 48-59.
32. Albayrak ES. (2020). Sosyal medya platformlarında dijital detoks: deneysel bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (44); 252-266.
33. Çınar ÇY, Mutlu E. (2018). Üniversite öğrencilerinde sosyal ortamlarda gelişmeleri kaçırma korkusunun yordayıcıları. *Current Addiction Research*, 2(2); 47-53
34. Ayaydın Y, Ayaydın HY. (2018). Sosyal medyanın değer oluşturma sürecindeki rolünün öğrenci görüşleriyle incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 16(35); 57-89.
35. Basith A, Syahputra A, Ichwanto MA. (2020). Academic self-efficacy as predictor of academic achievement. *JPI (Jurnal Pendidikan Indonesia)*, 9(1); 163-170. <http://dx.doi.org/10.23887/jpi-undiksha.v9i1.24403>

36. Honicke T, Broadbent J, Fuller-Tyszkiewicz M. (2020). Learner self-efficacy, goal orientation, and academic achievement: exploring mediating and moderating relationships. *Higher Education Research & Development*, 39(4); 689-703. <https://doi.org/10.1080/07294360.2019.1685941>
37. Cobo-Rendón R, Pérez-Villalobos MV, Páez-Rovira D, Gracia-Leiva M. (2020). A longitudinal study: Affective wellbeing, psychological wellbeing, self-efficacy and academic performance among first-year undergraduate students. *Scandinavian journal of psychology*, 61(4); 518-526.
38. Affuso G, Bacchini D, Miranda MC. (2017). The contribution of school-related parental monitoring, self-determination, and self-efficacy to academic achievement. *The Journal of Educational Research*, 110(5); 565-574.
39. Jung KR, Zhou AQ, Lee RM. (2017). Self-efficacy, self-discipline and academic performance: Testing a context-specific mediation model. *Learning and Individual Differences*, 60; 33-39.
40. Bozkurt S, Çoban Ö, Özdemir M, Özdemir N. (2021). Liderlik, okul kültürü, kolektif yeterlik, akademik öz-yeterlik ve sosyoekonomik düzeyin öğrenci başarısına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 1-18.
41. Çelik O. (2020). Üniversiteye yabancılaştırmanın cinsiyet, bölüm seçme kararı, akademik performans ve akademik öz-yeterlik açısından yordaması. *INUEFD*, 21(2); 813-826.
42. Dağyar M, Şahin H. (2020). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öz düzenleme öğrenme stratejilerinin ve akademik başarılarının öz yeterlik inançlarını yordama gücü. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1); 396-414. DOI:10.17240/aibuefd.2020.20.52925-596157
43. Al-Furaih SA, Al-Awidi HM. (2021). Fear of missing out (FoMO) among undergraduate students in relation to attention distraction and learning disengagement in lectures. *Education and Information Technologies*, 26(2); 2355-2373.
44. Ozer O. (2020). Smartphone addiction and fear of missing out: does smartphone use matter for students' academic performance?. *Journal of Computer and Education Research*, 8 (15); 344- 355. DOI: 10.18009/jcer.696481
45. Erdoğan P, Şanlı Y . (2019). Sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinde genel öz-yeterliliğin gelişmeleri kaçırma korkusu üzerine etkisi . *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 14 (20); 594-620. DOI: 10.26466/opus.595661
46. Onu DU, Onyedibe MCC, Ugwu LE, Nche GC. (2021). Relationship between religious commitment and academic dishonesty: is self-efficacy a factor?. *Ethics & Behavior*, 31(1); 13-20.
47. Akbay B, Kasal H, Özdemir C, Meydan Acımiş N, Ergin A. (2020). Bir tıp fakültesi 1. ve 3. sınıf öğrencilerinde sosyal medyadaki gelişmeleri kaçırma korkusu ve ilişkili faktörler. *Pam Tıp Derg*, 13; 291-302. doi:<https://dx.doi.org/10.31362/patd.621611>
48. Kartol A, Peker A. (2020). Ergenlerde Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu (Fomo) Yordayıcılarının İncelenmesi . *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(21); 454-474 . DOI: 10.26466/opus.628081
49. Eşer AK, Alkaya SA. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık durumu ve gelişmeleri kaçırma korkusunun incelenmesi. *Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hemşirelik Dergisi* 1(1); 27-36.
50. Çınar ÇY, Mutlu E. (2019). İnternet Bağımlılığının Benlik Saygısı, Dikkat, Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, Yaşam Doymu ve Kişilik Özellikleri ile İlişkisi. *Bağımlılık Dergisi*, 20(3); 133-142.
51. Hoşgör H, Koç Tütüncü S, Gündüz Hoşgör D, Tandoğan Ö. (2017). Üniversite öğrencileri arasında sosyal medyadaki gelişmeleri kaçırma korkusu yaygınlığının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *International Journal of Academic Value Studies*, 3(17); 213-223.
52. Çetinkaya S, Nemmezi Karaca S, Karagöz N. (2021). Bir Tıp Fakültesi Birinci Sınıf Öğrencilerinin Fakülteyi Seçme Nedenleri, Akreditasyonla İlgili Düşünceleri ve Akademik Başarı Düzeyleri. *Tıp Eğitimi Dünyası*, 112-121.
53. Ayyıldız T, Konuk Şener D, Veren F, Kulakçı H, Akkan F, Ada A, Aldoğan A, Yeral K, Emek A, Tetik D, Dinç G. (2014). Hemşirelik öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen faktörler. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(5); 222-228.
54. Wray J, Aspland J, Barrett D, Gardiner E. (2017). Factors affecting the programme completion of pre-registration nursing students through a three year course: A retrospective cohort study. *Nurse Education in Practice*, 24; 14-20.
55. Alshammari F, Saguban R, Pasayan E, Altheban A, Al-Shammari L. (2017). Factors affecting the academic performance of student nurses: A cross-sectional study. *Journal of Nursing Education and Practice*, 8(1); 60.